

# Відьмак

Анджей Сапковський

*Анджей Сапковський*

*Відьмак*

*Оповідання*

*Переклад Миколи Рябчука*

Згодом оповідали, начебто він прийшов з півночі, від Ланцюгової брами. Йшов пішки, ведучи нав'юченого коня за повід. Було вже далеко пополудні, крамниці поворозників та римарів позамикалися, вулички спорожніли. Хоч стало жарко, чоловік накинувся чорним плащем, повертаючи до себе загальну увагу. Зупинився він під корчмою "Старий Наракорт", хвильку постояв, дослухаючись до гомону всередині. Корчма, як і завше о цій порі, була повна людей. Незнайомець подався вуличкою вниз. Неподалік стояла ще одна, менша корчма, називалась вона "Лис". Людей тут було негусто. Корчма зажила не найкращої слави. Хазяїн звів голову з-над діжки квашених огірків і зміряв прибульця поглядом. Той, усе ще в плащі, стояв непорушне перед шинквасом і мовчав.

— Вам чого?

— Пива,— сказав незнайомець. Голос мав неприємний. Корчмар обтер об фартуха руки й наповнив череп'яний кухоль з надщербленими вінцями. Незнайомець не здавався старим, однак був геть сивий. З-під його плаща виглядала потерта шкірянка, зашнурована на шиї й плечах. Коли скинув плаща, всі помітили за плечима в прибульця меч. В тому не було нічого дивного: у Визимі майже всі мали зброю, а проте ніхто не носив меча за плечима, наче лук ачи сагайдак. Незнайомець не сів до столу, де гомоніли нечисленні гості, лишився біля шинквасу й, свердлячії, корчмаря проникливим поглядом, навстояки сьорбав пиво.

— Мені треба десь переночувати,— сказав він.

— Тут нема де,— буркнув корчмар, позираючи на його брудні чоботи. — В "Старому Наракорті" спитайте.

— Я б хотів тут.

— Нема місця. — Корчмар нарешті розпізнав акцент зайди — то був ривієць.

— Я заплачу,— сказав гість тихо, мовби вагаючись. І тоді, власне, й сталась ота дурна пригода. Віспуватий ломовик, що не спускав із прибульця погляду, підвівся й ступив до шинквасу. Двоє його приятелів стали кроків за два позаду.

— Тобі ж кажуть: немає місць, дурню, гультіпако ривійський! — прохрипів ломовик, наближаючись до незнайомця. — Нам тут, у Визимі, такі, як ти, ні до чого. Це порядне місто! Незнайомець узяв свого кухля й відступив трохи назад. Кинув погляд на корчмаря, але той одвертав очі: не мав жодного наміру заступатися. Зрештою, хто тих

ривійців любить?

— Усі ривійці — бандюги! — не вгавав ломовик, дихаючи пивом, часником і люттю. — Чуєш, поганцю, що я кажу?!

— Не чує. Йому вуха лайном позакладало, — докинув один із тих, що стояли позаду. Другий зареготав.

— Плати й вимітайся! — гаркнув віспуватий. Незнайомець щойно тепер глянув на нього:

— Доп'ю пиво й піду.

— Ми тобі допоможемо! — ревноу ломовик, вибив ривійцеві з руки кухля і вчепився за ремінь у нього на грудях. Один з напарників ломовика вже замахнувся був кулаком іззаду, коли чужинець раптом вирвався. Свиснув меч, видобутий із піхов, і стрімко зблиснув під каганцями. Знявся рейвах. Хтось із гостей кинувся до виходу. З тріском упало крісло, брязнув об діл череп'яний посуд. Корчмар — губи йому тремтіли — дивився на перерубане навпіл обличчя віспуватого, котрий, учепившись пальцями за край шинквасу, сповзав додолу, мовби тонув. Ті двоє вже лежали на підлозі — один непорушне, другий судомився в кривавій калюжі. Повітря розітнув істеричний жіночий крик. Корчмар затрясся, спазматично ковтнув повітря й почав блювати. Незнайомець відступив до стіни, насторожений і напружений. Меча стискав обома руками, водячи вістрям у повітрі. Ніхто не рухався. Жах, мов холодне багно, обліпив людям обличчя, скував руки-ноги, заціпив горлянки. Сторожа ввалилась до корчми з гуком і брязкотом. Було їх троє, очевидно, проходили поблизу. Вони тримали наготові обмотані реміняччям палиці, проте, загледівши трупи, повихоплювали мечі. Ривієць, притулившись спиною до стіни, видобув лівою рукою з халяви кинджал.

— Кинь! — зарепетував один із сторожів тремтячим голосом. — Кинь, розбійнику! Підеш з нами! Другий сторож штурхнув ногою стіл, який перешкоджав підступити до ривійця з другого боку.

— Гукай людей, Трешку! — скомандував він третьому,, що тримався ближче до дверей.

— Не треба, — сказав незнайомець, опускаючи меч. — Я сам піду.

— Підеш на налігачі, собачий виродку! — верескнув перший. — Кинь меч, бо макітру тобі розчереплю! Ривієць випростався. Затисши меч під пахвою, він підніс догори правицю й швидко накреслив у повітрі якийсь химерний знак. Зблиснули заклепки, якими густо, до самих ліктів були обшиті манжети його кафтана. Сторожі миттю сахнулися, затуляючи обличчя руками. Хтось із гостей підхопився, хтось кинувся до дверей. Знову дико й пронизливо завищала жінка.

— Я сам піду, — повторив незнайомець твердим, металевим голосом. — А ви втрюх рушайте попереду. Ведіть до бургомістра. Я дороги не знаю.

— Авжеж, пане, — пробелькотів перший сторож і ступив до виходу, боязко озираючись. Другий і третій рушили за ним, задкуючи й кваплячись. Незнайомець підвівся, сховавши меч до піхов, а кинджал — за халяву. Коли проминав столи, гості поквапне затуляли обличчя полами свиток. Велерад, бургомістр Визими, потер

підборіддя їй задумався. Він не був забобонний, ані полохливий, проте лишатися з сивоволосим сам на сам не зважувався. Зрештою, наказав сторожам:

— Вийдіть. А ти сідай. Ні, не тут. Он там, трохи далі. Незнайомець сів. Не мав уже ні меча, ні чорного плаща.

— Слухаю,-сказав Велерад, бавлячись важкою чорнильницею на столі, — Я Велерад, бургомістр Визими. Що хочеш мені сказати, пане розбійнику, перш ніж запроторю тебе тебе до буцегарні? Три душогубства і спроба зурочити всіх присутніх відьмацькими чарами — незле, їй-право, незле. За такі речі в нас у Визимі садять на палю. Але я чоловік справедливий, отож спершу вислухаю тебе. Кажі. Ривієць розстебнув шкірянку і видобув із-під неї сувій білої козячої шкіри.

— На всіх роздоріжжях, по корчмах висить,— сказав він тихо. — Це правда — що в ньому написано?

— А,— кивнув Велерад, ковзнувши поглядом по змережаній письменами шкірі. — Он воно що. А я їй не дотумкав одразу. Авжеж, правда, щонайправдивіша. Он і підпис — Фолтест, король, володар Темерії, Понтару та Магакаму. Значить, правда. Але грамота грамотою, а право правом. Я тут, у Визимі, пильную право й порядок. Мордувати людей не дозволю! Затямив? — Велерад од гніву сопів. Ривієць кивнув головою на знак згоди.

— Відьмацький знак маєш? Ривієць знову сягнув рукою за виріз кафтана й видобув звідтіля круглястий медальйон на срібному ланцюжку. На медальйоні був зображений вовк із вишкіреними іклами.

— А звуть тебе як? Мені то байдуже-просто мушу якомсь звертатись...

— Геральт.

— Хай буде Геральт. За вимовою ти ніби з Ривії?

— Так.

— Ага. То знаєш що, Геральте? Облиш цю затію. — Велерад поплескав долонею по королівській грамоті. — Це справа поважна. Не один уже пробував. Це тобі, голубе, не кількох гультіпак укоськати.

— Я знаю. Але це моє ремесло, бургомістре. В грамоті написано: винагорода — три тисячі золотих.

— Три тисячі,— кивнув Велерад. — І королівна за дружину, як люди подекують, хоч у грамоті милостивий Фолтест цього не дописав.

— Королівна мене не цікавить,— сказав Геральт. Він сидів непорушно, поклавши руки на коліна. — Там написано: три тисячі.

— Що за часи! — зітхнув бургомістр. — Пришелепуваті часи! Чи міг хто подумати, хоч би їй зоп'яну, років двадцять тому, що буде таке ремесло: відьмаки! Мандрівні мисливці на василісків! Переїзні виловлювачі перелесників і драконів!.. Геральте, ваше ремесло дозволяє вам пити пиво?

— Аякже. Велерад плеснув долонями й гукнув:

— Пива!.. А ти, Геральте, підсовуйся ближче. Без церемоній. Пиво було пінне й холодне.

— Нікудишні часи,— ремствував Велерад, сьорбаючи з кухля. — Стільки всякої

погані наплодилося! У Магакамі, в горах, аж кишить чортівнею. По лісах колись тільки вовки водились, а тепер — упирі, вовкулаки, ще якісь лисі дідьки; де не плюнь — вовкулаки чи інша погань! А по селах русалки та мавки дітей крадуть — уже добру сотню викрали. Та ще й болячки завелися, яких світ не чув. Ну, і це — до гурту! — Він посунув шкіряний сувій по стільниці. — Не диво, що й попит тепер такий на ваші послуги!..

— Це королівське послання, бургомістре. — Геральт підвів голову. — Знаєте якісь подробиці? Велерад відкинувся на спинку крісла і склав руки на череві.

— Подробиці, кажеш? Авжеж, знаю. Не те, щоб із перших рук, але джерело, можна сказати, надійне.

— Мене все цікавить! — Упертий ти. Ну, та як хочеш. Отже, слухай. — Велерад ще сьорбнув пива і стишив голос. — Наш милостивий Фолтест, ще як був королевичем, за старого Меделія, свого батька, не раз показував нам, на що здатен, а здатен він був, скажу я тобі, багато на що. Ми все сподівалися, що з віком це в нього минеться. Але після коронації, невдовзі по батьковій смерті, він перевершив самого себе. Всі аж роти пороззявляли. Словом — змайстрував дитя своїй рідній сестрі Адді. Адда була молодша за нього, завжди трималися разом, та ніхто нічого не підозрював, ну, хіба що королева... Словом, дивимось — Адда вже з ось таким черевом, Фолтест уже й про шлюб поговорює. Брат і сестра, уявляєш, Геральте?! Нівроку! Це ж якраз під той час Візимир з Новограда надумав видати за фолтеста свою Дальку, спорядив послів, а тут доводилося тримати короля за руки-ноги, аби не прогнав тих послів у потилицю. Яюсь минулося, слава Богу, бо ображений Візимир повипускав би з нас усі бебехи. Потім не без сприяння самої Адди, що вплинула на священника, виклопотали тому шмаркачеві швидкий шлюб. Тоді, як і має бути, Адда розродилась. А тепер слухай, бо починається найголовніше. Оце, що вродилося, мало хто й бачив: одна повитуха вискочила у вікно вежі й розбилась насмерть, друга з'їхала з глузду. Видно, те немовля особливою вродою не відзначалось. Була то дівчинка. Зрештою, незабаром померла, бо ніхто, я так думаю, не поспішив перев'язати їй пуповину. На своє щастя й Адда не пережила пологів. А Фолтест знову пошився в дурні. Замість того, щоб те немовля спалити або, я знаю, закопати десь на пустирі, наказав поховати його в саркофазі у підземеллях палацу.

— Пізно тепер мудрувати,-озвався Геральт.-У кожному разі, слід було запросити когось із Відунів.

— Маєш на увазі тих здирників із зірками на ковпаках? Гай-гай! їх збіглося, може, цілий десяток, але вже потім, коли з'ясувалося, що лежить у тому саркофазі. І що з нього ночами вилазить! А почало воно звідти вилазити не одразу, о ні! Сім років по похоронах був чистий спокій. Аж раптом якоїсь ночі, саме у розпо-вінь, крик у палаці, метушня, вереск! Та що там казати, сам знаєш, та й грамоту королівську читав... Немовля підросло у труні, і то неабияк, а зуби йому повиростали — ой леле! Одне слово — упирця! Шкода, що ти не бачив замордованих нею. Як я. Оминав би Визиму десятою дорогою. Геральт мовчав.

— І от,— провадив Велерад,— як я вже казав, покликав Фолтест до себе цілу купу

чаклунів та ворожбитів. Джерготіли щось один споперед одного, ледь не побились отими своїми палицями, з якими ходять, щоб, очевидно, собак відганяти, коли хтось напустить. А напускають, я думаю, на них собак часто. Вибач, Геральте, може, ти про чаклунів іншої думки — при твоєму ремеслі це не дивно, але для мене усі вони — дармоїди й дурні. Вам, відьмакам, люди вірять усе-таки більше. Ви принаймні — як би це краще сказати — дієте напрямки. Геральт усміхнувся, але знову змовчав.

— А втім,— бургомістр зазирнув до кухля й долив іще пива собі та гостеві,— поради деяких чарівників були не такі-то й безглузді. Один радив спалити упирицю разом з палацом і саркофагом, інші воліли забити осикового кілка у різні частини тіла-зрозуміло, вдень, коли чортиця спить у труні, натопившись нічними забавами. Та знайшовся, на жаль, один телепень, горбатий пустельник із блазенською шапчиною на лисому черепі. Він оголосив, що це — чари, і що Фолтестову доньку можна відчаклувати, тобто зробити з потворної упириці королівну, гарну, як писанка. Треба, мовляв, лише пересидіти цілу ніч у склепі, та й по всьому. Й уяви собі, Геральте: цей недоумок подався на ніч у підземелля! Ну, звісно, лишилась від нього лише ота гостроверха шапчина та палиця. Але Фолтест учепився за цю божевільну думку, як реп'ях-за собачий хвіст. Не дозволив чіпати упирицю, натомість почав звідусіль згукувати шарлатанів, які взялися б обернути потвору на королівну. Ото, скажу тобі, була компанія! Якись кривобокі баби, горбані, кульгавці, брудні і вошиві, кара Божа! Ну, й давай чаклувати — головним чином над мисками та кухлями. Ясна річ, не одного шахрая викрили, кількох навіть посадили на палю, хоч, як на мене, то їх усіх треба на палю, всіх! Упириця тим часом, сам розумієш, загризала людей, не звертаючи на чаклунів та їхні закляття ніякісінької уваги. Фолтест, звичайно, вже не мешкав у тому палаці. Та й ніхто в ньому не мешкав. Велерад сьорбнув пива. Відьмак мовчав.

— І тягнеться все це, Геральте, ось уже шість років, бо ця почвара вродилася літ чотирнадцять тому. Мали ми тим часом і інші клопоти — побились, наприклад, із Візимиром з Новограда, але все це, як ти сам розумієш, цілком природно й по-людськи — за прикордонні стовпи, а не за чиюсь там ясновельможну доньку. Фолтест, до речі, вже кілька разів обмовлявся про нове одруження, та й до жіночих парсун, що йому звідусіль надсилають, почав приглядатись уважніше, в кожному разі, вже не викидає їх, як раніше, до нужника. Та, на жаль, раз у раз обсідає його стара манія, шле комонних гінців по усіх-усюдах, аби шукали йому нових і нових чаклунів. Навіть нагороду постановив — три тисячі. Збіглися на цю приманку якись шаленці, мандрівні лицарі, навіть один пастушок, сільський дурник, царство йому небесне. А упириці хоч би що. Та й ми призвичаїлись. Ото тільки загризе когось час від часу. Від чаклунів принаймні є користь: потвора насититься котримось із них і не швендяє поза палацом. А Фолтест собі новий палац спорудив, нітрохи не гірший.

— За шість років,— вигукнув Геральт,— ніхто нічого не зміг зробити?!

— Як бачиш,— кивнув Велерад. — Очевидно, нічого й неможливо зробити, мусимо змиритися. І Фолтест мусить, хоч поки що він і вивіщує на роздоріжжях свої королівські грамоти. Охочих, здається, поменшало. Недавно, щоправда, з'явився був один, але три

тисячі конче хотів отримати наперед. То його запхали в мішок і кинули в озеро.

— Шахраїв не бракує.

— Авжеж. По-моєму, їх навіть забагато,— погодився бургомістр, не спускаючи з гостя погляду. — Отож, як підеш до палацу, не вимагай золота наперед. Якщо, звісно, підеш.

— Піду.

— Що ж, діло твоє. Пам'ятай, однак, моє застереження. Що ж до винагороди, то останнім часом справді подекують про ще одну — пригадуєш, я казав тобі? Королівну за дружину. Не знаю, чия це вигадка, але якщо упириця справді така з виду, як кажуть, то жарт цей доволі похмурий. Хоча й не забракло дурнів, які стрімголов кинулись до палацу, аби лишень породичатися з самим королем. Скажімо, двоє шевців. І чого ті шевці такі дурні, Геральте?

— Не знаю. А відьмаки приходили?

— Аякже, було кількоро. Та, зачувши, що упирицю треба відчарувати, а не забити, здебільшого лише знизували плечима і їхали геть. Тому так і зросла моя повага до відьмаків, Геральте. Був, правда, один, молодший за тебе, не пам'ятаю, як звати,— здається, він і не називав свого імені. То він таки спробував.

— І що?

— Ох, не питай. Зубата принцеса порозкидала його рештки довкола палацу. На добрих півпострілу з лука. Геральт кивнув головою:

— Більше не приходили?

— Ні, був ще один. Велерад хвилину помовчав. Відьмак не квапив його.

— Атож,— озвався нарешті бургомістр. — Був ще один. Фолтест пригрозив йому шибеницею, якщо він, замість відчаклувати, заб'є королівну чи покалічить. Але той лише засміявся й почав пакуватися. Однак... Велерад знову стишив голос майже до шепоту, схилившись над самий стіл:

— ...Однак передумав. Розумієш, Геральте, тут, у Визимі, є кілька розумних людей, декотрі навіть обіймають поважні посади. Отож уся ця історія їм обридла. Подекують, ніби вони тихцем переконали відьмака не розводити церемоній і не бавитись ні в які відчакловування, а забити потвору і сказати королю, що чари не подіяли, принцеса впала зі сходів, ну, словом, трапився нещасний випадок. Король, звісно, розлютиться, але закінчиться все тим, що він просто не дасть ні гроша з обіцяних трьох тисяч. Клятий відьмак відповів нам на це, щоб ми самі задарма ходили на упирів. Отож, нічого не вдієш, довелося скинутись та поторгуватися... Шкода тільки, що нічого з того не вийшло. Геральт звів брови.

— Нічого,— повторив Велерад. — Відьмак не схотів іти туди зразу, першої ж ночі. Тинявся околицею, чатував. Урешті, кажуть, побачив потвору, очевидно, при ділі, бо та просто так зі склепу не вилазить — аби лиш розім'яти ноги. Отож, побачив її 1 тієї ж ночі здимів. Навіть не попрощався. Геральт скривив губи, що, скорше за все, мало означати посмішку.

— А ті розумні люди,— мовив він,— звичайно ж, не віддали йому гроші? Відьмаки

платню наперед не беруть.

— Не віддали,— кивнув Велерад.

— А що кажуть: скільки тих грошей? Велерад вишкірив зуби.

— Одні подекуюють-вісімсот... Геральт покрутив головою.

— Інші,— сказав бургомістр,— подекують про тисячу...

— Негусто, надто коли врахувати, що плітка завжди трохи перебільшує... Як не кажи, король дає три тисячі...

— Не забудь ще й про наречену,— глузливо додав Велерад. — Власне, про що ми тут сперечаємось? Адже ясно, що все одно не дістанеш тих трьох тисяч.

— Це ж чому? Велерад ляснув долонею по столі:

— Геральте, не псуй моєї доброї думки про відьмаків! Уся ця халепа триває вже понад шість років, бісова упириця щороку вколошкує по півсотні люду. Тепер, правда, трохи менше, бо всі тримаються від палацу подалі... Ні, голубе, я вірю в чари, чимало їх бачивта власні очі; я вірю — до певної міри, звісно,— у відьмаків і чаклунів, у ваші здібності... Але відчакловувати королівну — справжнісінька нісенітниця, дурниця, вигадана горбатим зашмарканим дідом, що здурів на своїх пустельницьких харчах. Дурниця, в яку не вірить ніхто, крім самого Фолтеса. Ні, Геральте! Адда вродила потвору, бо спала з власним братом. Ось тобі вся правда, і ніякими чарами тут не зарадиш. Упириця нищить людей, як і належить упириці, отож треба її просто й без мудрування забити. Знаєш, два роки тому селюки у якійсь глушині під Магакамом пішли гуртом на дракона, що пожирав їхніх овець, затовкли його дрюччям і не вважали навіть за потрібне похвалитись. А ми у Визимі одно чекаємо дива, якомога щільніш замикаємо двері, коли місяць уповні, та ще ставимо злочинців перед палацом, сподіваючись, що потвора наїсться й дасть нам спокій.

— Гарний спосіб,— засміявся відьмак. — І що — злочинність зменшилась?

— Аніскілечки!

— Що ж, пора мені до палацу, — До того, новішого...

— Я проведу тебе. А як щодо пропозиції розумних людей?

— Бургомістре,— мовив Геральт,— ну, навіщо поспішати? Адже нещасливий випадок під час роботи справді можливий, незалежно від моїх намірів. Розумним людям годилося б поміркувати, як захистити мене від королівського гніву, а разом приготувати тих півтори тисячі золотих, про які подекуюють...

— Подекують про тисячу.

— Ні, пане Велераде,— твердо сказав відьмак. — Той, кому ви пропонували тисячу, втік від самого лиш вигляду потвори навіть не торгуючись. Це означає, що ризику тут більш, ніж на тисячу. А може, більше, ніж на півтори,— побачимо. Я, зрозуміло, ще знайду попрощатись. Велерад почухав потилицю.

— Геральте! Давай за тисячу двісті?

— Ні, бургомістре. Це не легка робота. Король дає три, а мушу вам сказати, відчарувати часом буває легше, аніж забити. Зрештою, хтось із моїх попередників забив би вже ту упирицю, коли б це було так просто. Чи, гадаєте, вони дали себе

загризти тільки тому, що боялися короля?

— Гаразд, друже,— Велерад сумно кивнув головою. — Хай буде по-твоєму. Тільки перед королем ні мур-мур про якийсь там нещасливий випадок під час роботи. Широ тобі раджу. Фолтест був худорлявий і мав гарне, навіть занадто гарне обличчя. Нема йому й сорока, як відзначив про себе відьмак, фолтест сидів у різьбленому з чорного дерева кріслі, витяглій ноги до каміна, біля якого грілося двоє псів. Поруч, на скрині, сидів кремезний немолодий уже чолов'яга з бородою. За королем стояв другий, з гордою поставою і в пишних шатах. Вельможа.

— Відьмак із Ривії?— мовив король по хвилинній паузі, яка запала після Велерадових слів. Так пане! — Геральт схилив голову. — Чого тобі так посивіла чуприна? Від чарувань? Бачу, ти не старий... Ну, гаразд, гаразд. Це жарт, не кажи нічого. Досвід, я думаю, якийсь маєш?

— Так, пане. — Я б охоче послушав. Геральт уклонився ще нижче. — На жаль, пане, кодекс забороняє нам розповідати про те, що робимо.

— Зручний кодекс, пане відьмаку, вельми, вельми зручний, ну, гаразд, без подробиць. Із лісовиками ти мав справу?

— Так.

— Аз чортами, відьмами?

— Теж. Фолтест хвильку повагався.

— А з упирями? Геральт підвів голову й глянув королю в очі.

— Теж. Фолтест відвів погляд.

— Велераде!

— Слухаю, милостивий пане.

— Ти все йому пояснив?

— Так, милостивий пане. Він так само вважає, що королівну можна від чаклувати.

— Це і я знаю. Але як, пане відьмаку?.. Ах, справді, забув! Кодекс!.. Ну, гаразд. Одне лише застереження. Тут уже побувало у мене кілька відьмаків. Ти сказав йому про це, Велераде?.. Гаразд. Отже, знаю від них, що ваше ремесло — то радше вбивання, ніж відчакловування. Це мені не підходить. Якщо бодай волосина спаде з доньчиної голови, накладеш своєю. Ото й усе. Ти, Остріте, й ви, пане Сегеліне, зостаньтеся. Розкажіть йому все, що його цікавить. Відьмаки завжди надзвичайно допитливі. Нагодуйте його, і хай живе в палаці. По шинках щоб не тинявся. Король устав, свиснув до собак і подався з кімнати, шарудячи ногами по соломі, що вкривала долівку. У дверях обернувся:

— Зробиш усе як слід, відьмаку,— й нагорода твоя. Може, навіть іще щось докину, якщо гарно цю справу залагодиш. Ясна річ, балачки про шлюб із королівною — то все дурниця. Не думаєш же ти, що я віддам доньку за якогось приبلуду?

— Ні, пане. Не думаю.

— Отож-бо. Виходить, ти справді розумний чоловік. Фолтест вийшов і зачинив по собі двері. Велерад і вельможі, що досі стояли, відразу ж усілись за стіл. Бургомістр першим ділом допив королівський кубок, зазирнув у дзбан і міцно вилаявся. Остріт, що



всівсь у Фолтестове крісло, позирав на відьмака з-під лоба й погладжував різьблені бильця. Сегелін, бородань, кивнув Геральтові:

— Сідайте, пане відьмаку, сідайте. Незабаром принесуть вечерю. Про що б ви хотіли ще побалакати? Бургомістр Велерад, сподіваюся, розповів вам усе. Знаю його давно і не сумніваюся, що сказав радше забагато, аніж замало.

— Маю ще кілька запитань.

— Давайте.

— Пан бургомістр казав, що тільки-но упириця об'явилася, король накликав юрбу відунів.

— Атож. Тільки не кажіть "упириця", а кажіть "королівна". Легше буде уникнути подібної помилки при королі — й пов'язаних із цим прикростей.

— Чи був серед відунів справді славетний?

— Були. Не пам'ятаю, щоправда, імен... А ви, пане Остріте?

— Не пам'ятаю,— сказав вельможа. — Але знаю, що декотрі справді славилися своїми вчинками. Про це була мова.

— І вони згоджувалися, що закляття можна зняти?

— О ні,— всміхнувся Сегелін. — Вони між собою мало в чому згоджувались. Але думка така була. По суті, не вимагалось ніяких магічних здібностей — досить, як я зрозумів, лише перебути ніч від заходу сонця до третіх півнів у підземеллі біля саркофага.

— Куди вже простіше! — пирхнув Велерад.

— А яка вона... королівна? Велерад підхопився з крісла.

— Як упириця! — заволав він. — Як найупиристіша з-поміж усіх упириць! Її світлість королівська донька, чортова потвора, має чотири лікті зросту, схожа на пивну діжку, має пашеку від вуха до вуха з зубиськами, як стилети, червонясті баньки й руді патли! Руки в неї, з пазурами, мов у дикої кішки, звисають аж до землі! Просто дивно, як це ми ще не почали розсилати її мініатюрні зображення по дружніх дворах! Королівна — бодай дідько побрав таку королівну — має вже чотирнадцять років. Саме час посватати її за якогось королевича!

— Вгамуйся, бургомістре,— скрививсь Остріт, позираючи на двері до королівських покоїв. Сегелін ледь усміхнувся:

— Опис не лише мальовничий, а й досить докладний. Ви, пане відьмаку, маєте бути задоволений, еге ж? Велерад, правда, забув сказати, що королівна рухається з неймовірною швидкістю і має силу набагато більшу, ніж людина з її зростом та будовою. А що має чотирнадцять років — це факт. Якщо він тільки істотний.

— Істотний,— кивнув відьмак. — А на людей вона нападає лише за повного місяця?

— Так,— відповів Сегелін. — За мурами старого палацу. Але в самому палаці люди гинуть незалежно від фази місяця.

— А чи нападала вона хоч раз удень?

— Ніколи.

— А жертви свої вона завжди поглинає? Велерад соковито сплюнув на солому.

— Облиш, Геральте. Зараз буде вечерея. Тьху, хай їй грець! Поглинає, надкушує, залишає, робить по-всякому, залежно від настрою. Одному, бува, відгризе тільки голову, іншому випустить тельбухи, а ще іншого обгризе до кісток, догола, як то кажуть. Сучий виплодок!

— Обережніше, Велераде,— цитьнув на нього Остріт. — Про упирицю кажи що хочеш, але Адду не зачіпай. У присутності короля ти не такий хоробрий.

— Чи пощастило комусь урятуватися від неї? — спитав відьмак, не звертаючи особливої уваги на слова вельможі. Сегелін і Остріт презирнулися.

— Так,— сказав бородань Сегелін. — На самому початку, років шість тому, вона кинулася була на двох солдатів, що вартували біля гробниці. Одному пощастило втекти.

— І ще був один,— утрутився Велерад. — Мельник, на якого вона напала за містом. Пригадуєте? Мельника привели наступного вечора до кімнатки над кордегардією, де оселили відьмака. Допровадив його туди солдат у плащі з каптуром. Розмова, однак, не дала нових відомостей. Мельник був переляканий, щось белькотів і затинався. Куди промовистішими виявилися рубці на його тілі — упириця мала особливі пазурі й надзвичайно гострі зуби, передусім ікла — по два з кожного боку. Пазуриська у неї були значно гостріші від котячих, хоча й не такі загнуті. Власне, лише завдяки цьому мельникові пощастило вирватись. Закінчивши оглядини, Геральт відпустив солдата й мельника. Солдат, однак, за мить повернувся й скинув каптура. То був король Фолтест власною особою. — Сиди, сиди,— заспокоїв він Геральта. — Я до тебе неофіційно. Задоволений обстеженням? Я чув, ти ходив до старого палацу перед полуднем?

— Так, пане.

— Коли берешся до діла?

— До повного місяця ще чотири дні. Отож, після цього.

— Хочеш до неї попередньо приглянутись?

— Ні, це не обов'язково. Але... сита королівна... буде менш рухливою.

— Упириця, пане майстре, упириця! Не бавмося хоч би тут у дипломатію! Королівною вона ще тільки буде. Власне, про це я й прийшов із тобою балакати. Скажи мені неофіційно, коротко і ясно — буде чи не буде? Не прикривайся тільки своїми кодексами! Геральт потер чоло:

— Чари можна зняти. Якщо не помиляюсь, для цього справді слід перебути ніч у палаці. Коли спів третіх півнів заскочить упирицю поза труною, зникнуть чари. Так з упирями звичайно й чинять.

— Так просто?

— О ні! По-перше, треба якось ту ніч пережити. Крім того, можуть виникнути різні ускладнення. Скажімо, потрібна буде не одна ніч, а три зряду! Ну, і бувають випадки... так би мовити... безнадійні.

— Так-так,— скрушно зітхнув Фолтест. — Я чув це від багатьох. Забити потвору, бо невиліковна. Майстре, я певен, з тобою про це вже розмовляли. Знищити людожерку без церемоній, на самому початку, а королю сказати, що не було іншої ради. Король не заплатить — то ми заплатимо. Дуже вигідний спосіб. І дешевий. Король відьмака

повісить, золото лишиться.

— Король справді повісить відьмака? Фолтест мовчки поглянув ривійцеві в очі.

— Король і сам не знає,— мовив він нарешті. — Але враховувати й таку можливість, гадаю, варто. Тепер примовк Геральт.

— Я зроблю все що зможу,— сказав він по паузі. — Та в разі чого, рятуватиму власне життя. Ви, пане, теж мусите враховувати таку можливість. Фолтест підвівся,

— Ти мене не зрозумів. Не про те йдеться. Ясно само собою — вб'єш її, якщо зробиться надто жарко, інакше вона вб'є тебе — вибрати тут ні з чого. Не розголошую цього, а проте твердо вирішив не карати того, хто вб'є її захищаючись. Але хай Бог боронить того, хто вб'є її, навіть не спробувавши від чаклувати. Дехто вже й палац підпалював, і з лука в неї стріляв, і пастки ставив, аж я мусив урешті кількох повісити. Та не про те йдеться, майстре. Слухай!..

— Слухаю, пане!

— По третіх півнях, як я зрозумів, упириці не стане. А що буде?

— Коли все буде добре, то, очевидно, буде чотирнадцятилітня дівчина.

— Червоноока? З крокодилячими зубами?

— Ні, звичайна собі дівчина. Принаймні...

— Що?

— Фізично.

— От тобі й на! А психічно? Щодня на сніданок цеберку крові? Людське стегенце?

— Та ні! Як би це пояснити... Вона буде на рівні... ну, десь трирічної-чотирирічної дитини. Тривалий час потребуватиме піклування.

— Це ясно. А... чи не може все те до неї повернутися з часом? Відьмак мовчав.

— Ага, значить, може. І що тоді?

— Коли після тривалої, кількадечної непритомності помре, треба спалити тіло. І то хутко. Фолтест насупився.

— Не думаю, однак, що до того дійде,— мовив Геральт. — Для більшої певності дам вам кілька вказівок, як зменшити небезпеку.

— Саме тепер? Чи ж не заскоро, майстре? А якщо...

— Саме тепер,— перебив його ривієць. — Всяке буває. Може, вранці знайдете в гробниці відчакловану королівну і мого трупа.

— Навіть так? Попри мій дозвіл на будь-який самозахист? Попри те, що й без мого дозволу ти, здається, на все готовий?

— Справа дуже серйозна. Ризик справді великий. Так що послухайте: королівна постійно має носити на шиї сапфір, найкраще — інклюд, на срібному ланцюжку. Постійно. Вдень і вночі.

— Що то таке — інклюд?

— Сапфір з пухирцем повітря всередині. Крім того, в кімнаті, де вона спатиме, час від часу треба палити в каміні гілки ялівцю й ліщини. Фолтест сидів у задумі.

— Дякую тобі, майстре. Я так і робитиму, якщо тільки... Але послухай і ти мене. Якщо допевнишся, що випадок безнадійний, забий її. Якщо подолаєш чари й дівчинка

стане... нормальною... але потім виникнуть хоч якісь сумніви — забий її. Не бійся, нічого тобі не загрожує. Я справді на тебе кричатиму, привселюдно вижену тебе з палацу і з міста, але більш нічого. Нагороди тобі, зрозуміло, не дам. Може, виторгнеш її, сам знаєш, у кого. Вони хвилю помовчали.

— Геральте! — Фолтест уперше звернувся до нього на ім'я. — Це правда, ніби дитина вродилася такою лишень через те, що Адда моя сестра?

— Дурниці. Жодне закляття саме собою не діє, треба наслати чари. То інша річ, що ваш зв'язок із сестрою став, очевидно, причиною такого наслання.

— Я так і думав. Декотрі відуні теж так казали, хоч і не всі. Але звідки усе це береться, Геральте? Чари, чаклунство...

— Не знаю, королю. Це відуні знають, відки воно все походить. А нам, відьмакам, досить лиш знати, що такі речі справді бувають — як наслідок чиеїсь могутньої волі й лихого умислу. І що всьому цьому можна-таки протидіяти.

— Убиваючи?

— Здебільшого. За це нам, зрештою, й платять. Мало хто вимагає просто зняти чари. Як правило, люди хочуть врятуватись від небезпеки. Та ще часом — помститись, якщо потвора встигла занастити когось із їхніх близьких. Король підвівся, зробив кілька кроків кімнатою, зупинився перед мечем, що висів на стіні.

— Ось цим? — запитав він, не дивлячись на Геральта.

— Ні. Цей — для людей.

— Чув, чув. Знаєш що, Геральте? Я таки піду з тобою до склепу.

— Виключено. Фолтест обернувся, очі йому блищали.

— А знаєш, відьмаку, що я ніколи не бачив своєї доньки? Ані після народження, ані... пізніше. Боявся. Може, ніколи й не побачу. Невже я не маю права знати, як ти її мордуватимеш?

— Ще раз кажу: виключено. Це неминуча смерть. І для мене теж. Якщо хоч на мить послаблю увагу, волю... Ні, пане. Фолтест обернувся й рушив до виходу. Геральтові якусь мить здавалося, що король так і вийде без прощального слова чи поруху, однак той зупинився і глянув на нього.

— Викликаєш довіру,— сказав він. — Хоч і знав, що ти за птиця. Чув про твою пригоду в корчмі. Не сумніваюсь, ти порішив тих гультипак виключно задля розголоту — аби справити на людей і на мене враження. Міг би, гадаю, їх угамувати й без меча. Боюсь, так і не довідаюся напевне, чи ти йдеш рятувати мою доньку, чи просто — вбити. Але пристаю й на це. Мушу пристати. І знаєш, чому? Геральт не відгукнувся.

— Бо вважаю,-сказав король,-що вона невимовне страждає... Правда? Відьмак мовчки дивився на короля своїм проникливим поглядом. Не кивав на знак згоди й не заперечував. Не озвався ні словом, ні порухом, але Фолтест усе знав. Знав відповідь. Геральт востаннє визирнув з вікна палацу. Швидко западали сутінки. За озером невиразно миготіли вогники. Довкола палацу лежав пустир — смуга нічєї землі, якою місто Визим ось уже шість років відгороджувалось од небезпечного місця, не лишаючи поблизу нічого, окрім руїн, струхлявілих балок та щербатого частоколу, який,

очевидно, не веліли розбирати й переносити на нове місце. Найдалі — на протилежний край міста — переніс свою резиденцію сам король; громаддя його нового палацу височіло на тлі вже стемнілого неба. Відьмак повернувся до запорошеного столу в одній із покинутих напризволяще кімнат і повів далі свої неквапні приготування. Часу мав досить. Знав, до півночі упириця не вийде зі свого склепу. На столі перед ним стояла невелика, обкута залізом скринька. Він одкрив її. В середині, щільно одна при одній, у вимощених сухою травою гніздах, стояли [пляшечки з темнавого скла. Він вибрав з-поміж них три. З підлоги підняв довгастий пакунок, грубо загорнений овечою шкурою і перев'язаний ремнем, розгорнув його й видобув замашного меча з візерунчатим руків'ям, у чорних блискучих піхвах, оздоблених рунічними знаками й символами. Він оголив лезо, що зблисло чистим, дзеркальним сяйвом. Меч був із чистого срібла. Геральт прошепотів магічні слова, вихилив уміст двох пляшчинок, за кожним ковтком кладучи ліву долоню на руків'я меча. Потім, закутавшись у свій чорний плащ, усівся долі. Жодного крісла в приміщенні не було. Як, зрештою, і в усьому палаці. Геральт сидів непорушне з заплющеними очима. Подих, спочатку рівний, прискорився, став хрипкуватим і неспокійним. А потім мовби зовсім зник. Суміш трав, за допомогою яких відьмак міг контролювати всі органи свого тіла, могла виявитися смертельною для простої людини, не при звичаєній з дитинства до подібних трунків. Відьмак різко повернув голову. Його слух, загострений понад усяку міру, чітко вловив тихі кроки на зарослому бур'янами подвір'ї. Для упириці було надто рано. Геральт закинув меча за плечі, сховав своє причандалля між головешок каміна і легко, мов нетопир, злетів униз сходами. Надворі було ще так ясно, що прибулець — а то був Остріт — чітко розгледів обличчя відьмака. З несподіванки він аж сахнувся, гримаса подиву й огиди мимоволі скривила йому уста. Відьмак тільки криво посміхнувся — добре знав свій теперішній вигляд. Після випитих трунків обличчя зробилось крейдяним, а зіниці розширились ледь не на все око. Завдяки цій мікстурі відьмак міг бачити й у найглибшій темряві — саме це було зараз для нього найголовнішим. Остріт, щоправда, швидко отямився.

— Ти схожий зараз на справжнісінького мерця, чарівниче. Певно, зі страху? Не бійся. Я приніс тобі порятунок. Відьмак не відгукувався.

— Чуєш, що я кажу, ривійський знахарю? Ти порятований. І багатий,— Остріт зважив у долоні торбину з грошима і кинув її до ніг Геральтові. — Тисяча золотих. Бери їх, сідай на коня і скачи щодуху. Ривієць не озивався.

— Не вилуплюй на мене очі! — підніс голос Остріт. — І не марнуй мого часу! Я не збираюся стояти тут аж до півночі! Чи ти не дотямив? Я не хочу, щоб ти знімав ці чари. І не хочу, щоб ти її вбивав. Просто хочу, щоб забрався звідси. І щоб усе лишилося по-старому. Відьмак не рухався. Не хотів, щоб вельможа помітив, якими швидкими зробилися його рухи, якою стрімкою — реакція. Темрява западала швидко, і це було вельми до речі, бо навіть сутінки здавались занадто яскравими для його розширених зіниць.

— А чому це, пане, все має лишатися по-старому? — спитав він нарешті,

намагаючись вимовляти якомога повільніше кожне слово.

— А це вже,— Остріт викличне підніс голову,— хай тебе не обходить!

— А якщо я вже знаю?

— Цікаво.

— Легше буде усунути Фолтеста з трону, якщо та упириця набридне всім по саме нікуди? Якщо королівські примхи остогиднуть нарешті і вельможам, і простим людям? Я, між іншим, їхав до вас через Риданію й Новоград і чув не раз, що у Визимі начебто ждуть — не діждуться короля Візимира яко спасителя й істинного монарха... Але мене, пане Остріте, не цікавить ні політика, ні могуття тронів, ані двірцеві перевороти. Я роблю своє діло. Ви коли-небудь чували про почуття обов'язку та про звичайну порядність?

— Не забувай, волоцюго, з ким розмовляєш! — крикнув розлючено Остріт, кладучи долоню на руків'я меча. — Не люблю дискутувати з ким попало! Ви тільки його послухайте: мораль, етика, кодекси!.. І хто це говорить?! Розбійник, що й прибути не встиг, а вже помордував людей! Лицемір, що розкланювався перед Фолтестом, а за його спиною торгувався із Велерадом, як найманий головоріз! І ти смієш іще задирати кирпичу, нікчемо?! Вдавати з себе відуна? Чарівника? Ти, шолудивий відьмаку! Геть звідсіля, поки я не розпанахав твою гидку пику! Відьмак навіть не ворухнувся.

— Краще ви ідіть звідсіля, пане Остріте,— мовив він спокійно. — Темніє. Вельможа зробив крок назад і блискавично вихопив з піхов меча.

— Ти сам напросився, знахарю! Отримуй, що заробив! І не допоможуть тобі твої штучки! Маю при собі черепащачий камінь! Геральт лише усміхнувся. Поширені гадки про силу черепащачого каменю були безпідставні. Але тратити силу на чарівні закляття, як і щербити свій срібний меч об Острітове залізяччя, він не мав жодного наміру. Отож стрімко ухилився від Острітового меча і п'ястукком ударив вельможу в скроню. Отямився Остріт доволі швидко. Він марно вдивлявся в темряву, відчував тільки, що зв'язаний. Геральта, який стояв поруч, не бачив, але, збагнувши своє становище, завив протягло й розпачливо.

— Мовчи краще,— мовив відьмак. — Бо прикличеш її передчасно.

— Ти, клятий убивцю! Де ти там?! Ану розв'яжи мене зараз же, собацюро! Висітимеш за це, сучий сину, на шибениці!

— Тихо. Остріт важко дихав.

— Залишиш, аби вона мене зжерла? Зв'язаного? — озвався вже тихіше він, майже пошепки додаючи до запитання лайку.

— Ні,— мовив відьмак. — Відпущу тебе, але не зараз.

— Ти, душогубе! — просичав Остріт. — Хочеш мною затулитись од упириці?

— Хочу. Остріт принишк, перестав борсатись.

— Відьмаку!

— Чого тобі?

— Знаєш, я справді хотів повалити Фолтеста. Багато хто цього хоче. Але ніхто так, як я, не бажає йому загибелі, не хоче, аби він сконав у муках, збожеволів од них,

живцем згнив. І знаєш, чому? Геральт мовчав.

— Я кохав Адду. Королівську сестру. Королівську коханку. Королівську дівку. Я кохав її... Відьмаку, ти тут?

— Тут.

— Я знаю, що ти собі думаєш. Але цього не було. Я не насилав жодних чар. Я взагалі не розуміюсь на чарах. Лише раз, один раз сказав зі злості... Чуєш, відьмаку?

— Чую.

— Це все його мати, стара королева. Напевно вона. Не могла бачити, як він і Адда... Відьмаку! Щось найшло на мене і я сказав... Це я винен, відьмаку?.. Я?

— Це вже не має значення.

— Північ близько, відьмаку?

— Близько.

— Відпусти мене раніше. Дай мені трохи часу.

— Ні. Остріт не почув гуркоту кам'яної плити, що зсунулась із гробниці, але відьмак чув усе. Він нахилився над зв'язаним вельможею і кинджалом розрізав мотуззя. Остріт, не чекаючи нагадування, підхопився, пошкунтильгав трохи на затерплих ногах, а далі побіг. Його зір уже так призвичаївся до темряви, що розрізняв дорогу до самого виходу. Лунко вискочила з підлоги плита, що закривала доступ до склепу. Геральт, завбачливо заховавшись за балюстрадою сходів, помітив потворну, нелюдську постать упириці, що спритно, швидко й безгучно кинулася вслід Острітові. Моторошний, несамовитий крик розітнув ніч, струснув старі мури й завис, вібруючи, під склепіннями покинутого палацу. Відьмак не міг достеменно оцінити відстані — загострений слух наближав усі звуки,— але знав, що упириця здогнала Остріга дуже швидко. Занадто швидко. Геральт вийшов на середину залу і став поряд із входом до склепу. Відкинув плаща. Повів плечима, перевіряючи, як висить меч. Натяг рукавиці. Мав ще хвилю часу. Знав, що потвора, хоч і сита по зав'язку, не відразу покине труп Остріга. Серце і нутроці були для неї коштовними ласощами, що жили її. Відьмак чекав. До світанку, за його підрахунками, лишалося ще зо три години. Хіба що крик півня міг його спантеличити. Та скорше всього тут на цілу округу не було жодного півня. Нарешті він почув. Упириця ступала поволі, човгаючи по паркеті. А невдовзі й побачив. Опис був достеменний. Непропорційно велика голова на короткій шиї була оточена кучмою рудого поплутаного волосся. Очі світилися у темряві як два червоні карбункули. Упириця завмерла, вдивляючись у Геральта. Раптом відкрила пащеку, мовби нахваляючись рядами білих гострющих зубів, і лунко її захряснула наче віко металевої скрині. І в ту ж мить стрибнула — з місця, не розганяючись, націлившись у відьмака кривавими кігтями. Геральт одскочив убік, крутнувшись у блискавичному піруеті, упириця майнула мимо і теж крутнулась, розтинаючи повітря кігтями. Вона не втратила рівноваги, кинулася знову, тим разом з півоберту, клацнувши зубиськами просто перед грудьми Геральта. Ривієць відскочив у другий бік, трикратно змінивши напрямок обертання в енергійному піруеті і тим самим дезорієнтувавши напасницю. Відскакуючи, сильно, хоч і без замаху, вдарив її в бік шипами, насадженими на тильний

бік рукавиці. Упириця по-звірячому загарчала, виповнюючи склепіння палацу грізним відлунням, припала до землі, замерла і заходилася вити — глухо, погрозово, люто. Відьмак зловтішне всміхнувся. Перша спроба, як він і сподівався, була вдала. Срібло було смертельним для упириці, як і для іншої нечисті, зродженої чаклуванням. Потвора не відрізнялась від інших, а це давало шанс відчаклувати її, тимчасом як срібний меч — крайній засіб — давав шанс заціліти самому. Упириця не квапилася з новим нападом. Наближалась повільно, вищиряючи ікла і пускаючи бридку слину. Геральт відступав, рухаючись півколом, обережно ставлячи ноги, то сповільнюючи, то прискорюючи свої рухи, чим спантеличував напасницю. Йдучи так, відьмак розмотував довгий тонкий ланцюг із тягарем на кінці. Ланцюг був теж срібний. Саме в ту мить, коли упириця стрибнула, ланцюг засвистів у повітрі й, звиваючись, наче вуж, стрімко обплів її голову, ший, плечі. Упириця з пронизливим вереском звалилася на льоту, борсалась на підлозі і дико гарчала — чи то від люті, чи від пекучого болю, що його завдавав ненависний їй метал. Геральт був задоволений — міг убити потвору хоч зараз, коли б тільки захотів. Але меча не виймав. Ніщо у її поведінці поки що не свідчило про невиліковність. Відьмак одступив на безпечну віддаль і, не зводячи погляду з потвори, що катулялася на паркеті, глибоко дихав зосереджуючись. Ланцюг тріснув, срібні кільця, сипнули, мов дощ, на всі боки, дзеленькаючи об каміння. Засліплена люттю упириця з виттям кинулась на Геральта. Відьмак дождався спокійно, піднесеною правицею креслячи перед собою знак "аард". Упириця відлетіла на кілька кроків назад, наче вдарена молотом, але втрималась на ногах, випустила пазурі й вищирила ікла. Волосся на ній настовбурчилось і замаяло, наче під різким вітром. Важко, з хрипінням, долаючи крок за кроком, вона наближалась. Усе-таки наближалась. Геральт занепокоївся. Він, звісно, й не думав, що такий простий магічний знак паралізує потвору, але й не сподівався, що вона подолає його дію так легко. Не міг утримувати знаку занадто довго — було це надміру виснажливо, отож, тільки-но упириця підступила кроків на десять, він зняв знак і відскочив. Як і очікував, з несподіванки упириця полетіла вперед, утратила рівновагу, беркицьнулась, ковзнула паркетом і покотилася сходами вниз у зяючий отвір склепу. З підземелля долинуло її розлючене виття. Щоб виграти час, Геральт вибіг на сходи, що вели на галерею. Не досяг навіть середини, коли упириця вибралася зі склепу, сунучи, наче велетенський чорний павук. Відьмак почекав, поки вона підніметься за ним на сходи, після чого, перескочивши балюстраду, стрибнув додолу. Упириця крутнулась на сходах, відштовхнувшись од них і в неймовірному, метрів на десять, стрибку полетіла за Геральтом. Його піруети збивали її з пантелику дедалі менше, гострі кігті вже двічі лишили слід на кафтані ривійця. Але новий, неймовірної сили удар рукавиці зі срібними шипами відкинув потвору і на якийсь час погамував її запал. Почуваючи невимовну лютю, Геральт ударом ноги повалив упирицю на землю. Вона загарчала так, як ніколи досі: аж пересохлий тиньк посипався зі стелі. Упириця знову звелась на ноги, тремтячи від жадоби помсти. Геральт чекав. Видобувши меча, описував ним у повітрі кола й поволі ступав навкруг упириці, пильнуючи, аби рухи меча не збігалися з ритмом і темпом кроків. Упириця не



кидалась — наближалась поволі, не зводячи очей зі срібного леза. Геральт раптом застиг із піднятим мечем. Упириця, збентежена, теж завмерла. Описавши неквапно вістрям півколо, він ступив крок до неї. Тоді ще один. Тоді рушив швидко, розкрутив меч над головою. Очі його зайнялися зловісним блиском, крізь зціплені зуби виривався звірячий крик. Упириця відступала зигзагом під натиском небувалої люті, ненависті, вбивчої сили, що випромінював цей чоловік. Вражена цим незнайомим їй відчуттям, вона зойкнула, крутнулась на місці і кинулась навтьоки темними лабіринтами палацових коридорів. Геральт, усе ще відчуваючи в тілі дрож, стояв посеред залу. Довго ж це тривало, подумав він, перш ніж цей макабричний, шалений танок призвів до сподіваного, дав змогу психічно з'єднатися з супротивником і проникнути до найглибших шарів його волі. Лихої, підступної волі, з якої упириця, власне, й постала. Відьмак удруге здригнувся, згадавши мить, коли ввібрав був у себе той згусток зла, аби спрямувати його на супротивника. Ніколи ще не стикався з такою могутньою ненавистю й жадобою вбивства — навіть у василісків, що славились цим найдужче. Ще краще, подумав він, простуючи до входу в підземелля, що чорнів на підлозі, немов калюжа. Ще краще, бо міцніший удар отримала упириця. Поки бестія отямиться після шоку, це дасть йому трохи часу на подальші приготування. Навряд чи він спромігся б на ще одне таке зусилля. Дія еліксирів слабшала, а ніч попереду довга. Упириця не повинна потрапити в склеп до світанку, інакше вся його дотеперішня праця піде на марне. Він зійшов сходами вниз. Склеп виявився невеликим — у ньому було лише три кам'яні саркофаги, плита на першому напіввідсунута. Геральт добув з-за пазухи, третю плящину, хутко випив усе, підійшов до саркофага й заліз усередину. Як і сподівався, саркофаг був подвійний

— для матері й доньки. Насунувши плиту над собою, Геральт почув згори гаркіт потвори. Він ліг горілиць біля муміфікованих решток Адди й накреслив на плиті поруч знак "ірден". На груди собі поклав меч і поставив маленьку клепсидру, виповнену фосфоричним піском. Схрестив руки. Не чув уже ревіння потвори, що нишпорила по палацу. Переставав чути будь-що, бо випитий щойно трунок починав діяти. Коли розплющив очі, пісок у клепсидрі вже пересипався до кінця, а це означало, що його забуття тривало навіть довше, ніж слід. Геральт наставив вуха — і не почув нічого. Взявши однією рукою меч, він другою провів по плиті саркофага, шепочучи заклинання, після чого легко, без особливих зусиль відсунув плиту. Кругом була тиша. Він підвівся й, тримаючи зброю наготові, визирнув із саркофага. У склепі панувала темрява, але відьмак знав, що надворі вже розвиднюється. Він викресав вогню, засвітив крихітний каганець і підніс його вгору, кидаючи на стіни склепу химерні тіні. Ні душі. Геральт вибрався зі склепу затерплий і здерев'янілий од холоду. І побачив її. Вона лежала горілиць під саркофагом, гола і непритомна. Вигляд мала доволі бридкий: худа, з невеличкими гоструватими груденятами, страшенно брудна. Рудувате волосся сягало їй майже до пояса. Поставивши каганця на плиті, Геральт похилився над нею. Вуста її були геть бліді, на скроні видніло криваве садно від його удару. Геральт зняв рукавицю, відклав меч і безцеремонне задер їй пальцем верхню губу. Зуби виявилися людськими.

Спробував ще роздивитися її руки, сховані в поплутаному волоссі. Та поки намацав долоню, побачив розплющені очі. Запізно. Упириця вдарила його пазурами, глибоко розітнувши шию, кров бризнула їй на обличчя. Вона завила, цілячись йому в очі другою рукою. Геральт кинувся на неї, хапаючи її за обидва лікті й притискаючи до підлоги. Вона клацнула зубами — тепер уже закороткими — перед його носом. Геральт ударив її лобом у лице й навалився всім тілом. Вона вже не мала колишньої сили, судомилась під ним і вила, випльовуючи кров, його кров, що заливала їй уста. А кров цебеніла, часу лишалось дедалі менше. Відьмак з прокльоном уп'явся зубами в її шию — просто під вухом — і зціплював щелепи дедалі дужче, аж поки нелюдське виття перемінилось у тонкий, розпачливий крик, а тоді й у схлипування скривдженої чотирнадцятилітньої дитини. Геральт відпустив її, коли вона перестала рухатись, звівся на коліна, відірвав клапоть сорочки й притиснув собі до шиї. Намацав поруч меча й приклав його вістря до горла знепритомнілій дівчинці. Схилився над її долонею. Нігті були орудні, побламувані, закривавлені, але вже теж людські. Цілком людські! Геральт насилу звівся. Крізь отвір до склепу вже сочилась липучо-волога сірість світанку. Він рушив до східців, але похитнувся й сів просто додолу. Крізь набряклу тканину кров стікала йому по руці, заливала рукав. Геральт розстебнув кафтан, роздер сорочку на стьожки й заходився чимскоріше замотувати собі шию, знаючи, що немає вже часу, що ось-ось зімліє... Встиг. І таки знепритомнів. У Визимі, за озером, півень, розкуйовдивши у ранковій вільготі пір'я, хрипко прокукурукав утретє. Побачивши білені стіни і дерев'яну стелю, Геральт упізнав кімнатку над кордегардією, де мешкав, готуючись до поєдинку. Поворухнув головою і, скривившись од болю, застогнав. Шия виявилася забинтована — туго, щільно і вправно.

— Лежи, відьмаку,— сказав Велерад. — Лежи, не рухайся.

— Мій... меч... Велерад похитав головою.

— Очевидно, тебе цікавить срібний відьмацький меч? Він тут, не бійся. І меч, і скринька. І три тисячі золотих. Так, так, мовчи! То я старий дурень, а ти справді мудрий відьмак. Фолтест уже другий день це торочить.

— Другий день?

— Атож, другий. Нівроку вона тобі розпанахала шию — можна було крізь ту дірку всередину зазирнути. Усі твої нутрощі роздивитись. Один Бог знає, скільки з тебе крові витекло. Щастя, що ми зразу по третіх півнях туди побігли. У Визимі ніхто не спав тої ночі. Не випадало. Добряче ви там галасували! Моя балачка тебе не стомлює?

— А королівна?

— Королівна як королівна. Худа, правда. І недорікувата якась. Рюмсає безперестанку. Під себе сюсяє. Але Фолтест каже, що то минеться. Має надію. А ти як гадаєш, Геральте? Відьмак заплющив очі.

— Гаразд, я вже йду,— сказав Велерад підводячись. — Відпочивай. Але слухай, Геральте, поки я не пішов, скажи мені — навіщо ти хотів її загризти? Чуєш, Геральте?!.. Відьмак спав. К І Н Е Ц Ъ